

STÁLA PRACOVNÁ KOMISIA LEGISLATÍVNEJ RADY VLÁDY SLOVENSKEJ
REPUBLIKY NA POSUDZOVANIE VYBRANÝCH VPLYVOV

BRATISLAVA: 31.08.2026

ČÍSLO: 132/2026

VYBAVUJE: MGR. FONTÁNYOVÁ

STANOVISKO KOMISIE

(PREDBEŽNÉ PRIPOMIENKOVÉ KONANIE)

K MATERIÁLU

**NÁVRH VYHLÁŠKY MINISTERSTVA ZDRAVOTNÍCTVA SLOVENSKEJ REPUBLIKY, KTOROU SA
MENÍ A DOPĽŇA VYHLÁŠKA MINISTERSTVA ZDRAVOTNÍCTVA SLOVENSKEJ REPUBLIKY
Č. 448/2007 Z. Z. O PODROBNOSTIACH O FAKTOROCH PRÁCE A PRACOVNÉHO PROSTREDIA
VO VZŤAHU KU KATEGORIZÁCII PRÁC Z HĽADISKA ZDRAVOTNÝCH RIZÍK A O NÁLEŽITOSTIACH
NÁVRHU NA ZARADENIE PRÁC DO KATEGÓRIÍ V ZNENÍ NESKORŠÍCH PREDPISOV**

I. Úvod: Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky dňa 20. augusta 2026 predložilo na predbežné pripomienkové konanie materiál: „*Návrh vyhlášky Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky, ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 448/2007 Z. z. o podrobnostiach o faktoroch práce a pracovného prostredia vo vzťahu ku kategorizácii prác z hľadiska zdravotných rizík a o náležitostiach návrhu na zaradenie prác do kategórií v znení neskorších predpisov*“. Materiál predpokladá pozitívno-negatívne vplyvy na podnikateľské prostredie, vrátane pozitívno-negatívnych vplyvov na malé a stredné podniky.

II. Pripomienky a návrhy zmien: Komisia uplatňuje k materiálu nasledovné pripomienky a odporúčania:

K doložke vybraných vplyvov

Komisia žiada v doložke vybraných vplyvov upraviť a doplniť body 2. Definovanie problému, 3. Ciele a výsledný stav a 8. Preskúmanie účelnosti.

Odôvodnenie: Komisia žiada prepracovať bod 2 doložky tak, aby neobsahoval iba legislatívny kontext a zoznam súvisiacich právnych predpisov, ale konkrétne vecné problémy, ktoré má návrh vyhlášky riešiť. Komisia odporúča uviesť najmä potrebu aktualizácie kritérií kategorizácie prác podľa skutočnej miery zdravotného rizika, potrebu zosúladenia kritérií s novou právnou úpravou chemických, karcinogénnych, mutagénnych a reprodukčne toxických faktorov, problém nemožnosti primerane zaradiť niektoré práce so sporadickou alebo minimálnou expozíciou do prvej kategórie, potrebu samostatného hodnotenia jednotlivých zložiek fyzickej záťaže a problém nadmerného zaradovania práce so zobrazovacími jednotkami do druhej kategórie psychickej pracovnej záťaže. Samotná skutočnosť, že návrh je vykonávacím predpisom a nadväzuje na iné právne predpisy, nie je definovaním problému podľa Jednotnej metodiky na posudzovanie vybraných vplyvov. Konkrétne aplikačné problémy sú opísané v dôvodovej správe a majú byť premietnuté do bodu 2 doložky. Komisia odporúča doplniť bod 3 doložky o konkrétnejší opis výsledného stavu. Výsledkom nemá byť len „aktualizácia kritérií“, ale presnejšia, jednotnejšia a primeranejšia kategorizácia prác podľa reálnej miery zdravotného rizika pri vybraných faktoroch práce a pracovného prostredia. Cieľ je v doložke formulovaný

STÁLA PRACOVNÁ KOMISIA LEGISLATÍVNEJ RADY VLÁDY SLOVENSKEJ
REPUBLIKY NA POSUDZOVANIE VYBRANÝCH VPLYVOV

vecne správne, ale výsledný stav je opísaný len všeobecne. Doplnenie umožní lepšie prepojiť cieľ s preskúmaním účelnosti.

Komisia žiada doplniť kritériá preskúmania účelnosti tak, aby pokrývali všetky hlavné oblasti návrhu, nielen fyzickú záťaž. Komisia odporúča sledovať vývoj počtu prác v kategóriách 1 až 4 pri fyzickej záťaži, chemických faktoroch, CMR faktoroch a psychickej pracovnej záťaži, počet prác preradených medzi kategóriami, počet návrhov na zaradenie alebo vyradenie z rizikových kategórií, počet metodických otázok a výkladových nejasností a výsledky kontrol orgánov verejného zdravotníctva. Navrhovaný indikátor „počet rizikových prác s faktorom fyzická záťaž“ je relevantný, ale nepokrýva celý rozsah návrhu ani všetky deklarované ciele.

Komisia žiada preformulovať a doplniť text bodu 10. „Poznámky“ doložky vybraných vplyvov, podľa ktorého *„riziková práca (práca zaradená do tretej kategórie alebo štvrtej kategórie) neznamená sociálny benefit pre zamestnanca, ale ohrozenie zdravia zamestnancov ...“* a podľa ktorého mzdová kompenzácia za sťažený výkon práce a príspevok zamestnávateľa na doplnkové dôchodkové sporenie *„nesúvisia s ochranou zdravia zamestnancov pri práci“* a nepatria do kompetencie rezortu zdravotníctva.

Odôvodnenie: V tejto súvislosti Komisia považuje za potrebné zohľadniť nasledujúce skutočnosti. Komisia nespochybňuje, že primárnym účelom kategorizácie prác je objektívne posúdenie miery zdravotného rizika a zabezpečenie ochrany zdravia zamestnancov zodpovedajúcej skutočnej miere tohto rizika, a nie zabezpečenie sociálneho benefitu zamestnanca. Rovnako Komisia nespochybňuje účel navrhovanej právnej úpravy smerujúcej k presnejšiemu hodnoteniu zdravotných rizík a k zaradeniu prác do kategórie zodpovedajúcej týmto rizikám.

Uvedené však nie je dôvodom na nezohľadnenie sociálnych vplyvov navrhovanej zmeny. Sociálny vplyv nie je totožný so sociálnym benefitom. Pri hodnotení sociálnych vplyvov je potrebné posudzovať zmenu oproti súčasnému stavu a jej pozitívne aj negatívne dôsledky na jednotlivé dotknuté skupiny zamestnancov, a to aj v prípade, ak samotná navrhovaná zmena sleduje legitímny cieľ, spresňuje hodnotenie zdravotného rizika alebo napráva doterajší stav.

V tejto súvislosti Komisia poukazuje na to, že práce v súčasnosti zaradené do tretej alebo štvrtej kategórie sú do týchto kategórií zaradené na základe kritérií ustanovených platnou právnou úpravou, z ktorej je potrebné pri hodnotení sociálnych vplyvov vychádzať ako zo súčasného stavu. S týmto zaradením sú podľa platnej právnej úpravy spojené konkrétne právne následky a nároky zamestnancov. Ak v dôsledku zmeny kritérií ustanovených navrhovanou právnou úpravou časť zamestnancov prestane vykonávať prácu zaradenú do tretej alebo štvrtej kategórie a v priamej nadväznosti na túto zmenu stratí nárok viazaný na výkon rizikovej práce, ide vo vzťahu k tejto skupine zamestnancov v porovnaní so súčasným stavom o negatívny sociálny vplyv. Naopak, ak v dôsledku nových kritérií bude práca zamestnanca novo zaradená do tretej alebo štvrtej kategórie, so vznikom príslušných práv a zvýšenej ochrany zamestnanca sa spája aj vznik pozitívneho sociálneho vplyvu. Za relevantné pre posúdenie sociálnych vplyvov pritom nemožno považovať, či právny následok zaradenia práce do tretej alebo štvrtej kategórie upravuje právny predpis patriaci do pôsobnosti Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky alebo iného rezortu. Rozhodujúce je, či je vznik alebo zánik konkrétneho práva alebo nároku zamestnanca dôsledkom zmeny kategorizácie práce vyvolanej predkladaným návrhom. Typickým príkladom je príspevok zamestnávateľa na doplnkové dôchodkové

STÁLA PRACOVNÁ KOMISIA LEGISLATÍVNEJ RADY VLÁDY SLOVENSKEJ REPUBLIKY NA POSUDZOVANIE VYBRANÝCH VPLYVOV

sporenie viazaný osobitným právnym predpisom na výkon práce zaradenej do tretej alebo štvrtej kategórie.

Komisia preto žiada predmetné konštatovania preformulovať tak, aby bolo jednoznačné, že primárny účel kategorizácie spočíva v ochrane zdravia zamestnancov nevylučuje povinnosť identifikovať a vyhodnotiť súvisiace sociálne dôsledky (vplyvy) zmeny kategorizácie na dotknutých zamestnancov.

K sociálnym vplyvom

Komisia žiada v bode 9. doložky vybraných vplyvov označiť sociálne vplyvy návrhu ako pozitívne a negatívne a v nadväznosti na to vypracovať analýzu sociálnych vplyvov. Zároveň Komisia žiada zodpovedajúcim spôsobom upraviť bod 10. „Poznámky“ doložky vybraných vplyvov, v ktorom sa uvádza, že predložený návrh vyhlášky nemá sociálne vplyvy; rovnako aj príslušný text všeobecnej časti dôvodovej správy.

Odôvodnenie: Z analýzy vplyvov na podnikateľské prostredie vyplýva, že navrhovaná zmena kritérií kategorizácie prác bude mať za následok zmeny v zaradení prác do jednotlivých kategórií, pričom pri fyzickej záťaži predkladateľ výslovne očakáva mierny nárast rizikových prác. Ako následok tohto nárastu zároveň identifikuje zvýšenie nákladov zamestnávateľov, okrem iného na príspevky na doplnkové dôchodkové sporenie, a zároveň poukazuje aj na vznik právneho nároku zamestnanca na zabezpečenie rekondičného pobytu alebo rehabilitácie v súvislosti s prácou za podmienok ustanovených osobitným predpisom.

Takéto zaradenie má vo vzťahu k dotknutej skupine zamestnancov pozitívne sociálne vplyvy, a to nielen vo forme zvýšenej ochrany zdravia zodpovedajúcej miere zdravotného rizika, ale aj prostredníctvom právnych následkov, ktoré platná právna úprava spája s výkonom práce zaradenej do tretej alebo štvrtej kategórie. V tejto súvislosti Komisia poukazuje aj na to, že samotný predkladateľ v analýze vplyvov na podnikateľské prostredie identifikuje náklady zamestnávateľov vznikajúce v dôsledku nárastu počtu rizikových prác. Ak zmena kategorizácie vyvolaná priamo navrhovanou právnou úpravou zakladá na strane zamestnávateľa nový náklad práve v dôsledku vzniku príslušného práva alebo nároku zamestnanca, nemožno tento právny následok na strane zamestnanca pri hodnotení sociálnych vplyvov opomenúť.

Rovnako je potrebné zohľadniť opačný pohyb medzi kategóriami. Ak v dôsledku zmeny kritérií ustanovených návrhom niektoré práce, ktoré sú podľa súčasnej právnej úpravy zaradené do tretej alebo štvrtej kategórie, prestanú podmienky pre takéto zaradenie spĺňať, u dotknutých zamestnancov dôjde k zániku tých práv alebo nárokov, ktoré sú podľa platnej právnej úpravy na výkon rizikovej práce viazané. Vo vzťahu k tejto skupine zamestnancov ide o negatívne sociálne vplyvy.

Skutočnosť, že nové kritériá majú presnejšie zodpovedať skutočnej miere zdravotného rizika a že celkové pozitívne prínosy (zároveň aj pozitívne sociálne vplyvy) navrhovanej úpravy z hľadiska ochrany zdravia zamestnancov môžu prevažovať nad jej negatívnymi sociálnymi dôsledkami, nie je dôvodom na ich neidentifikovanie. Hodnotenie sociálnych vplyvov sa vykonáva vo vzťahu k zmenám oproti súčasnému stavu a k jednotlivým dotknutým skupinám. Práce, ktoré sú v súčasnosti zaradené do tretej alebo štvrtej kategórie, sú takto zaradené na základe kritérií ustanovených platnou právnou úpravou; zmenu ich zaradenia a s ňou spojené dôsledky preto nemožno pri hodnotení vplyvov posudzovať, akoby predchádzajúci právny stav a práva z neho vyplývajúce neexistovali.

STÁLA PRACOVNÁ KOMISIA LEGISLATÍVNEJ RADY VLÁDY SLOVENSKEJ
REPUBLIKY NA POSUDZOVANIE VYBRANÝCH VPLYVOV

V bode 10. „Poznámky“ doložky vybraných vplyvov môže predkladateľ v súlade s Jednotnou metodikou na posudzovanie vybraných vplyvov uviesť, že pozitívne sociálne vplyvy návrhu, najmä z hľadiska presnejšieho posúdenia zdravotného rizika a primeranej ochrany zdravia zamestnancov, prevažujú nad identifikovanými negatívnymi sociálnymi vplyvmi. Táto skutočnosť však neodôvodňuje označenie sociálnych vplyvov v bode 9. doložky vybraných vplyvov ako „žiadne“.

III. Záver: Stála pracovná komisia na posudzovanie vybraných vplyvov vyjadruje

nesúhlasné stanovisko

s materiálom predloženým na predbežné pripomienkové konanie s odporúčaním na jeho dopracovanie podľa pripomienok v bode II.

IV. Poznámka: Predkladateľ zapracuje pripomienky a odporúčania na úpravu uvedené v bode II a uvedie stanovisko Komisie do doložky vybraných vplyvov spolu s vyhodnotením pripomienok.

Nesúhlasné stanovisko Komisie neznamena zastavenie ďalšieho schvaľovacieho procesu. Stanovisko Komisie slúži ako podklad pre informované rozhodovanie vlády Slovenskej republiky a ďalších subjektov v rámci schvaľovacieho procesu. Predkladateľ má možnosť dopracovať materiál podľa pripomienok a zaslať ho na opätovné schválenie Komisie, ktorá môže následne zmeniť svoje stanovisko.

Mgr., PhDr. Vladimír Šimoňák, PhD.
predseda Komisie